

Sygn. akt I ACa 589/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Mierzejewska
Sędzia:	SO del. Jacek Widło
Protokolant	st. sekr. sądowy Maciej Mazuryk

po rozpoznaniu w dniu (...)r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa I. J. (1), P. J. (1), T. J. (1), K. P., E. P. i M. P.

przeciwko C. P. a.s. w P.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia (...). sygn. akt(...)

oddala apelację.

I A Ca (...)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia (...)roku Sąd Okręgowy w (...) po rozpoznaniu sprawy z powództwa I. J. (1), P. J. (1), T. J. (1), K. P., E. P. i M. P. przeciwko C.(...) w P. o zadośćuczynienia i odszkodowanie zasądził od pozwanego:

- na rzecz I. J. (1) (...) tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania ,

- na rzecz P. J. (1), T. J. (1), K. P., E. P. i M. P. kwoty po (...)zł tytułem zadośćuczynienia, w każdym wypadku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia(...) roku do dnia zapłaty.

Oddalił dalej idące roszczenia, a koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie zniósł.

Nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w(...) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych od P. J. (1), T. J. (1), K. P., E. P. i M. P. z zasądzonych w(...) wyroku roszczenia na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego (...)kwoty po (...) złotych a od pozwanego (...)złoty tytułem części nie uiszczonych kosztów sądowych.

Powodowie wnosili o zasądzenie zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze śmiercią B. J. (1) - (...) I. J. (2) i (...) pozostałych powodów.

I. J. (1) wnosił o zasądzenie (...) a pozostali powodowie po (...) wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę (...)

Ponadto I. J. (2) wnosił o zasądzenie (...) tytułem zwrotu kosztów pogrzebu z ustawowymi odsetkami od (...) do dnia zapłaty.

Powód wskazał, że koszty (...) Pozwany z tego tytułu wypłacił kwotę (...) Powód cofnął powództwo co do kwoty (...) należnej tytułem zwrotu kosztów (...)

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu (...) odbył się (...) M. J. (1) i D. P.. (...) byli obecni wszyscy powodowie jako najbliżsi członkowie rodziny oraz B. J. (2), która bawiła się z P. Z.. Około godziny (...) B. J. (2) razem z P. Z. wyjechali samochodem marki A. (...) o nr rej. (...), którym kierował P. Z.. Na trasie (...) w miejscowości K. P. Z., kierując pojazdem A. (...), na (...) (...), (...), (...) P. Z. i B. J. (2) (...) Bezpośrednią przyczyną śmierci B. J. (2) było (...)

Obrażenia doznane w wypadku przez B. J. (2), nie pozwoliły na jednoznaczne wypowiedzenie się przez biegłego z zakresu medycyny sądowej, czy w momencie zdarzenia drogowego poszkodowana miała zapięte pasy bezpieczeństwa. Przy dokonanej w momencie krytycznego zdarzenia deformacji karoserii pojazdu-dachu, fakt czy poszkodowana w momencie zdarzenia miała zapięte pasy bezpieczeństwa, nie miał jednak wpływu na zmniejszenie doznanych obrażeń, bowiem nawet prawidłowo zapięte pasy bezpieczeństwa nie zapobiegłyby uniknięciu poważnych obrażeń, będących następstwem „dachowania” samochodu i głębokiego uszkodzenia samochodu.

Badanie krwi zabezpieczonej podczas (...) P. Z. wykazało stężenie alkoholu (...) B. J. (2) (...) (opinia biegłego z zakresu medycyny sądowej k 317-327, postanowienie o umorzeniu śledztwa k 119-119v, notatka urzędowa k 76-76v, wyniki badania krwi k 157-158).

Postanowieniem z dnia (...) umorzono śledztwo w sprawie przedmiotowego wypadku wobec śmierci sprawcy przestępstwa (postanowienie k 119-119v).

Sprawca wypadku miał zawartą z pozwanym umowę w zakresie ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów, ważną w dniu zdarzenia (okoliczność bezsporna).

B. J. (2) w chwili śmierci miała (...) i zamieszkiwała wspólnie z (...) M. i K. oraz (...) T. i P. w miejscowości D.. (...) W. F. jako barmanka. Po śmierci (...) w domu, (...) Zmarła była silnie emocjonalnie związana ze swoim (...) wspólnie spędzali wolny czas i uroczystości rodzinne.

P. J. (1) - (...) poszkodowanej, mógł liczyć na pomoc (...) w nauce. Nagła i niespodziewana śmierć B. J. (2) wywołała u jej najbliższych szok, niedowierzanie i ogromne cierpienie.

U I. J. (3) pojawiła się reakcja żałoby i wystąpiły cechy zaburzeń adaptacyjnych o przeciętnym nasileniu objawów. Powód odczuwał żal, poczucie straty i smutek. Nie wymagał jednak wsparcia specjalistycznego. Uzyskał wsparcie w systemie rodzinnym, ponadto zachował rezerwy adaptacyjne. Czas utrzymywania się objawów żałoby trwały około roku. Obecnie (...) nie wpływa na jego funkcjonowanie w życiu codziennym ani zawodowym. Z psychologicznego punktu widzenia nie ma aktualnie potrzeby psychoterapii. Powodowi co prawda towarzyszą okresowo smutek i tęsknota za (...), jednak nasilenie tych uczuć nie zagraża jego zdrowiu psychicznemu. Obecnie prezentuje on wyrównany nastrój i napęd, jest samodzielny, realizuje się w pełnionych przez siebie rolach społecznych. Jest on gotowy na podjęcie aktywnego i satysfakcjonującego życia (opinia sąдово- psychologiczna k 254-256v).

Po śmierci (...) I. J. (1) zamieszkiwał (...) P. (...) M. i jej (...) Obecnie (...) Nadal może liczyć na wsparcie swoich dzieci. Po śmierci (...) związał się z inną kobietą, z którą zawarł związek małżeński i do której obecnie się przeprowadził. I. J. (3) poniósł koszty pogrzebu w łącznej wysokości 3.692,00 zł (faktury VATk. 236-237).

U E. P. po(...) wystąpił uraz psychiczny w postaci zaburzeń adaptacyjnych. Pojawiło się obniżenie nastroju, przejawiające się w ograniczeniu aktywności i kontaktów towarzyskich, odczuwaniu braku szczęścia i zadowolenia, przygnębieniu, rozpamiętywaniu traumatycznego wydarzenia. Żyła w podwyższonym napięciu psychicznym. Przejawiała obniżony nastrój, nadmierną pobudliwość, skłonność do wygórowanych reakcji emocjonalnych, płaczu. Wystąpił u niej znamieny spadek wagi oraz zaburzenia snu, pojawiła się przejściowa skłonność do izolacji. Po najtrudniejszych dwóch tygodniach, stopniowo powróciła do aktywności zawodowej. Nie korzystała z pomocy specjalistycznej, obecnie także nie ma już wskazań do psychoterapii. E. P. nadal odczuwa smutek po(...)nie upośledza to jednak jej codziennej aktywności (opinia sądowno-psychologiczna E. P. k. 242-244v).

U K. F. (...) wywołała zaburzenia adaptacyjne. Powódka odsunęła się od ludzi, zacieśniła natomiast więzi z domownikami, zamknęła się w sobie, pojawiła się u niej niepewność i ostrożność. Wystąpił również spadek wagi i niespecyficzne zaburzenia snu pojawiły się zwiększona nerwowość i drażliwość. Powódka nigdy jednak nie podjęła leczenia psychiatrycznego czy psychologicznego bo nie czuła takiej potrzeby. Aktualnie towarzyszą jej smutek i tęsknota za (...) jednak nasilenie tych uczuć nie zagraża jej zdrowiu psychicznemu (opinia sądowno-psychologiczna K. P. k 245-247v).

U M. P. w wyniku krytycznego zdarzenia wystąpiły zaburzenia adaptacyjne, pojawiła się reakcja żałoby. Sytuacja straty była o tyle trudniejsza, że nastąpiła w momencie szczególnym - (...) Powódka udźwignęła jednak ciężar emocjonalny związany ze (...)nie wymagała pomocy specjalistycznej. (...) udzieliła jej najbliższa rodzina. Strata (...) przyniosła za sobą obniżenie nastroju jednak nie doprowadziła do rozwoju zaburzeń. Powódka nie wycofała się z aktywności, realizowała się w rolach (...). Zaburzenia w jej funkcjonowaniu nie były na tyle głębokie by ograniczały jej zdolność do samodzielnej egzystencji, jednak były na tyle znaczące by obniżyć jakość jej życia. Nie podjęła nigdy leczenia psychiatrycznego i psychologicznego i nie czuje takiej potrzeby. Aktualnie nie ma również bezwzględnej potrzeby psychoterapii. Powódce towarzyszą co prawda okresowo uczucia takie jak smutek i tęsknota za (...), jednak nasilenie tych uczuć nie zagraża jej zdrowiu psychicznemu (opinia sądowno-psychologiczna k. 25 7-259v).

T. J. (1) zareagował emocjonalnie na stratę (...)Doświadczył problemów ze snem, apetytem, aktywnością, obniżonym nastrojem. Wycofał się z pracy zarobkowej. W (...) Podobnie jak (...) nie wymagał wsparcia specjalistycznego. Śmierć B. J. (3) nie wpływa aktualnie na jego funkcjonowanie w życiu codziennym ani zawodowym. Okresowo powodowi towarzyszą uczucia takie jak smutek i tęsknota za n. s. (1) jednak nasilenie tych uczuć nie zagraża jego zdrowiu psychicznemu (opinia sądowno-psychologiczna k T. J. (1) 248- 250v).

U P. J. (1) nagła i niespodziewana śmierć (...)wywołała silną reakcję emocjonalną. Przez długi czas nie wierzył on w to co się wydarzyło, odrzucał fakty. Przez około pół roku nie był w stanie pracować zawodowo, rozpamiętywał stratę (...) Obecnie nie występują u niego objawy depresyjne, nie wymaga wsparcia specjalistycznego.(...) i emocje z nią związane nie zaburzą jego funkcjonowania (opinia sądowno-psychologiczna P. J. (2) k.251-253v).

(...) nadal jest silnie ze sobą związane i wzajemnie się wspiera. Rodzinie brakuje B. J. (2), często chodzą wspólnie do kościoła, a następnie odwiedzają grób (...) E. P. założyła własną rodzinę, zamieszkuje wraz z(...)w P.. P. J. (1) i T. J. (1) pracują w (...) ojca. T. J. (1) oraz K. P. założyli własne rodziny i zostali rodzicami. M. P. ukończyła studia i zajmuje się domem (zeznania I. J. (1) k. 176v-177, k. 377v-378, zeznania P. J. (2) k 177-177v, k 378, zeznania T. J. (2) k. 177-178, k. 378, zeznania K. P. k 178, k 378-378v, zeznania E. P. k 178v, k. 377v, zeznania M. P. k 178v-179, k 378v, zeznania D. P. k. 305v-306v, zeznania M. J. (2) k. 306v-307, zeznania E. M. k 307-307v).

Pismem z dnia (...)doręczonym pozwanemu (...) strona powodowa zgłosiła pozwanemu szkodę wraz ze sprecyzowaniem roszczenia, żądając przyznania na rzecz I. J. (1) kwoty(...) tytułem zadośćuczynienia oraz (...)

tytułem odszkodowania po śmierci (...) oraz na rzecz (...) tytułem zadośćuczynienia po śmierci siostry (pismo k. 78-84, potwierdzenie odbioru k. 86).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Na rozprawie w dniu (...) Sąd postanowił oddalić wniosek strony pozwanej w przedmiocie dopuszczenia dowodu z łącznej opinii biegłych z zakresu medycyny sądowej i techniki ruchu drogowego z uwagi na to, iż dotychczas zgromadzony w toku niniejszego postępowania materiał dowodowy przesądzał w sposób wyczerpujący o przyczynieniu się zmarłej do powstania szkody, a uwzględnienie wniosku prowadziłoby jedynie do nieuzasadnionego przewlekania postępowania (protokół k. 377v).

Sąd Okręgowy wskazał, że zasada odpowiedzialności pozwanego nie była kwestionowana wynikała z art. 822 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 34 ust. 1, art. 35 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w zw. z art. 446 § 4 kc.

Kwestią sporną była wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, należnego powodom po śmierci poszkodowanej, oraz wysokość odszkodowania z tytułu poniesionych kosztów pogrzebu przez I. J. (1). Przy czym spór ten był konsekwencją oceny stopnia przyczynienia się B. J. (2) do powstania szkody.

Ubezpieczyciel w postępowaniu likwidacyjnym ustalił stopień przyczynienia na (...) i wypłacił tytułem zadośćuczynienia I. J. (1)(...) P. J. (3) 4 500zł, a pozostałemu (...) oraz I. J. (1) (...) tytułem zwrotu kosztów pogrzebu.

Sąd uznał, że śmierć osoby bliskiej zwykle stanowi dla rodziny wielki wstrząs, a cierpienia psychiczne, jakie się z nią wiążą, mogą przybierać ogromny wymiar, tym większy, im mocniejsza była w danym przypadku więź emocjonalna łącząca zmarłego z jego najbliższymi. Zadośćuczynienie pieniężne ma zrekompensować szkodę niemajątkową, czyli krzywdę wywołaną przez śmierć najbliższego członka rodziny. Istota szkody niemajątkowej wiąże się z naruszeniem czysto subiektywnych przeżyć człowieka. Można przyznać zadośćuczynienie za ból, pewne utrudnienia życiowe, za konieczność zasadniczo odmiennego urządzenia sobie życia (por. M. Olczyk, Komentarz do ustawy z dnia 30 maja 2008r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, Lex).

W niniejszej sprawie powodowie byli wstrząśnięci nagłą śmiercią B. J. (2) i do dnia dzisiejszego ciężko pogodzić im się z jej odejściem.

W ocenie Sądu żądanie powodów zasądzenia na ich rzecz zadośćuczynienia jest uzasadnione co do zasady. Mając na uwadze kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia Sąd ustalił kwoty zadośćuczynienia pieniężnego na rzecz ojca – I. J. (4) w wysokości 150 000zł natomiast na rzecz rodzeństwa zmarłej w kwocie po 100.000zł.

Sąd uznał podniesiony przez pozwanego zarzut przyczynienia się B. J. (2) za uzasadniony co do zasady.

W jego ocenie zmarła przyczyniła się w (...) Osoba, która decyduje się na jazdę samochodem z kierowcą będącym w stanie po spożyciu alkoholu, przyczynia się do odniesionej szkody, powstałej w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy stan nietrzeźwości kierowcy pozostaje w związku z tym wypadkiem. Spożywanie zaś napoju alkoholowego z takim kierowcą przed jazdą uważać należy za przyczynienie się do powstania szkody w stopniu znacznym (wyrok SN z dnia 20 listopada 2003r., sygn. akt III CKN 606/00, LEX nr 550935; wyrok SN z dnia 7 grudnia 1985r., sygn. akt IV CR 398/85, LEX nr 8740; wyrok SN z dnia 2 grudnia 1985r., sygn. akt IV CR 412/85, OSP 1986/4/87).

Pozwany natomiast nie udowodnił, że B. J. (1) przyczyniła się do powstania szkody na skutek niezapięcia pasów bezpieczeństwa. Opiniujący w niniejszej sprawie biegły z zakresu medycyny sądowej jednoznacznie wskazał, że nie można wypowiedzieć się na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, czy B. J. (2) miała zapięte pasy

bezpieczeństwa. Ponadto Sąd wskazał, że nawet przy zapiętych pasach B. J. (1) nie uniknęłyby poważnych obrażeń, które były skutkiem „dachowania” pojazdu.

Mając wzgląd na powyższe Sąd zmniejszył ustalone kwoty zadośćuczynienia (...) na rzecz I. J. (4) i po(...)na rzecz pozostałych powodów. A następnie odjął kwoty wypłacone w postępowaniu likwidacyjnym -(...) na rzecz I. J. (3) oraz kwoty po(...)

Ostatecznie Sąd zasądził w pkt. I wyroku na rzecz I. J. (3) tytułem zadośćuczynienia (...)

Odsetki ustawowe Sąd zasądził na rzecz powodów od dnia następnego po umorzeniu śledztwa, czyli od dnia (...). (postanowienie k. 119-120). W ocenie Sądu dopiero od tej daty ubezpieczyciel był zobowiązany do zrealizowania roszczeń powodów.

Sąd uznał za częściowo uzasadnione na podstawie art. 446 § 4 kc roszczenie I. J. (1) w zakresie zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów pogrzebu B. J. (1). Wyniosły one (...)Po uwzględnieniu stopnia przyczynienia powodowi należała się kwota(...) Po odjęciu kwoty wypłaconej w toku postępowania likwidacyjnego w wysokości (...)

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc.

Uwzględniając wynik procesu, na podstawie art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należało zasądzić od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w (...) kwotę 8000 zł. W pozostałym zakresie należało nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w (...) kwoty po 1000 zł od P. J. (1), T. J. (1), K. P., E. P. i M. P. z zasądzonych na ich rzecz świadczeń tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku wnieśli powodowie zaskarżając wyrok w części:

1. w odniesieniu do powoda I. J. (1) - w punkcie II wyroku w zakresie oddalającym powództwo o zadośćuczynienia co do kwoty (...)oraz w punkcie IV wyroku w zakresie zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych w wysokości 1000 zł;
2. w odniesieniu do powoda P. J. (1) - w punkcie II wyroku w zakresie oddalającym powództwo o zadośćuczynienia co do kwoty (...)oraz w punkcie IV wyroku w zakresie zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych w wysokości 1000 zł;
3. w odniesieniu do pozostałych powodów T. J. (1), K. P., E. P. i M. P. - w punkcie II wyroku w zakresie oddalającym powództwo tytułem zadośćuczynienia co do kwoty 27 500 zł oraz w punkcie IV wyroku w zakresie zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych w wysokości 1000 zł;

Powodowie zarzucali Sądowi Okręgowemu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy tj. art. 332 i art. 233 § 1 w zw. z art. 231 k.p.c. poprzez dokonanie ustaleń sprzecznych z zebrany materiałem dowodowym a w szczególności:

- błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez wyprowadzenie wniosków sprzecznych z logiką i doświadczeniem życiowym na podstawie uznanych za wiarygodne zeznań świadków i przesłuchań powodów prowadzących do błędnego uznania, iż B. J. (2) wiedziała, iż kierujący był pod wpływem alkoholu pomimo, iż materiał dowodowy nie daje podstaw do takich twierdzeń;

- błędne ustalenie stanu faktycznego na podstawie własnego doświadczenia życiowego niepopartego materiałem dowodowym w tej materii w szczególności wiadomościami specjalnymi płynącymi z opinii biegłych, iż stan nietrzeźwości P. Z. miał wpływ na sposób i technikę kierowania samochodem oraz był w związku przyczynowym z bezpośrednim powstaniem wypadku pomimo, iż materiał dowodowy nie daje podstaw do poczynienia takich ustaleń;

- wysnucie wniosków sprzecznych z wszechstronnym rozważeniem zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, iż B. J. (2) przyczyniła się do szkody na własnej osobie w wysokości 50 % oraz poprzez niewszzechstronne

przeanalizowanie materiału dowodowego i nie ustalenie dokładnego zachowania zmarłej w trakcie uroczystości weselnej tj. okoliczności czy była w stanie dowiedzieć się, czy kierujący był pod wpływem alkoholu.

2. Naruszenie art. 102 kpc poprzez niezastosowanie tego przepisu oraz obciążenie powodów nieuiszczonymi kosztami sądowymi tj. nieuiszczonymi opłatami od pozwu w sytuacji, gdy istniały przesłanki do nieobciążania powodów kosztami w ogóle.

Naruszenie prawa materialnego tj. art. 362 k.c.:

- przez jego niewłaściwe zastosowanie będące konsekwencją nieprawidłowego ustalenia stanu faktycznego i dokonania subsumcji tak ustalonego stanu faktycznego tj. przyjęcia przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody oraz w efekcie nieprawidłowego zmniejszenia zadośćuczynienia i kosztów pogrzebu o 50%, podczas gdy okoliczności sprawy, me wynika, iż poszkodowana wiedziała o stanie nietrzeźwości kierującego i jego stan miał związek przyczynowy z bezpośrednim powstaniem wypadku

- oraz przez jego niewłaściwą wykładnię poprzez przyjęcie, że przyczynienie się automatycznie prowadzi do zmniejszenia zadośćuczynienia i odszkodowania;

Naruszenie prawa materialnego art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego niezastosowanie pomimo zaistnienia przesłanek ku temu.

Powodowie wnosili o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz:

- powoda I. J. (1) dodatkowej kwoty w wysokości(...) tytułem zadośćuczynienia (do łącznej kwoty 134 000zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia (...)r. do dnia zapłaty;

- powoda P. J. (1) dodatkowej kwoty w wysokości (...)tytułem zadośćuczynienia (do łącznej kwoty 71 500zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia (...)r. do dnia zapłaty;

- powodów T. J. (1), K. P., E. P., M. P. dodatkowej kwoty w wysokości 27 500zł tytułem zadośćuczynienia (do łącznej kwoty 73 000zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty;

Ponadto zmianę wyroku w punkcie IV poprzez nieobciążanie powodów kosztami nieuiszczonych kosztów sądowych i odstąpienie od obciążania powodów opłatami od nieuiszczonej opłaty stosunkowej od pozwu na względzie ich sytuację finansową a także funkcję jakie powinny spełniać otrzymane zadośćuczynienie.

Powodowie wnosili o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Nie są uzasadnione zarzuty apelacji dotyczące wadliwych ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji dotyczących świadomości B. J. (1) o tym, że kierujący samochodem P. Z. był pod wpływem alkoholu. Fakt, że P. Z. kierował pojazdem w (...)przesądzony został wynikiem(...)

Ponieważ do wypadku doszło w odległości ok. (...), w którym urządzono przyjęcie, bezpośrednio po opuszczeniu (...)przez B. J. i P. Z., co miało miejsce przed (...) P. Z. przebywał na (...) będąc zaproszonym przez B. J. (1), jako jej osoba towarzysząca, stanowi wystarczającą podstawę faktyczną do przyjęcia w drodze domniemania faktycznego, na zasadzie przewidzianej w art. 231 kpc, że:

- P. Z.(...)

- B. J. (1) wiedziała, że siada do samochodu prowadzonego przez kierowcę w stanie(...)

Wbrew zarzutom apelacji przyjęcie powyższych okoliczności w trybie domniemań nie narusza w ocenie Sądu ani zasad logiki formalnej, ani zasad doświadczenia życiowego. (...) nie było bowiem z założenia organizowane jako przyjęcie, na którym nie spożywa się (...). Natomiast zeznania świadków wskazanych w apelacji potwierdzają jedynie, że nie widzieli oni aby P. Z. pił alkohol. Zeznania te nie przesądzają zatem definitywnie, że P. Z. (...)

W tym zakresie (...) P. Z. są przesądzające. Natomiast stała obecność P. Z. na przyjęciu, wyklucza jego obecność w innym miejscu. Z tego względu uzasadniony jest wniosek, że P. Z. (...)

Nie są również uzasadnione zarzuty, że w sprawie nie zostało wykazane, aby stan (...) był przyczyną wypadku. (...) kierowcy ma wpływ na bezpieczeństwo jazdy. Jest to wniosek oczywisty nie wymagający przeprowadzenia szczegółowego postępowania dowodowego. Ilość (...) w sposób odwrotnie proporcjonalny wpływa na bezpieczne zachowania kierowcy, obniża krytycyzm kierowcy i zwiększa brawurę jazdy. Skoro bezpośrednią przyczyną wypadku była utrata panowania nad pojazdem wskutek nadmiernej prędkości, co doprowadziło do wypadnięcia samochodu z jezdni, jego przewrócenia i dachowania, to uzasadniony jest wniosek, że było to efektem brawurowej jazdy kierowcy, prowadzącego pojazd pod (...)

Z tych względów Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne.

W konsekwencji brak jest podstaw do zakwestionowania oceny Sądu Okręgowego, że B. J. siadając do pojazdu kierowanego przez P. Z. wiedziała, że kierowca jest w stanie po (...). Decydując się na jazdę z nim, przyczyniła się do powstania szkody w 50%. Zgodzić należy się również z Sądem Okręgowym, że w okolicznościach sprawy zadośćuczynienie pieniężne winno być zmniejszone do 50 % wysokości ustalonej przez Sąd. Przy takim ujęciu nieodzowną przesłanką przyjęcia przyczynienia się poszkodowanego jest jego zawinienie. W sprawie niniejszej sprawca wypadku odpowiadał na zasadzie ryzyka, co skutkuje uznaniem, że do zastosowania art. 362kc, obok wymagania adekwatnego związku przyczynowego, wystarczy sama obiektywna nieprawidłowość (niewłaściwość) zachowania się poszkodowanej B. J. (1) [por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2017r., I PK 244/16, Lex 2389576].

Brak jest w tej sytuacji podstaw do zakwestionowania rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego o kosztach procesu. Obniżenie zasądzonych kwot wynikało w zasadzie wyłącznie z uwzględnienia zarzutu przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody. Nieuwzględnienie w tym zakresie stanowiska powodów automatycznie wpływało na wynik procesu, co uzasadniało rozliczenie przez Sąd kosztów procesu w oparciu o art. 100 kpc.

Z tych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelacje powodów jako bezzasadne. Sąd nie orzekał o kosztach procesu apelacyjnego wobec braku stanowiska pozwanego tym zakresie.